

UDRUŽIVANJE I BORBA ŠTA ZNAMO O MATERIJALNOM POLOŽAJU UMETNIKA?

Da li ste znali?

Da se umetnik Mirko Kujačić 1932. godine na otvaranju svoje samostalne izložbe pojavio u plavoj radničkoj košulji i pred publikom pročitao svoj manifest, u kome je proglasio borbu protiv dominantnih buržoaskih koncepcija umetnosti?

Izložba koju je Kujačić 1932. godine otvorio u paviljonu "Cvijeta Zuzorić" može da se posmatra kao politički gest u polju umetnosti. Kujačić je na pomenutoj izložbi, pored nekoliko konvencionalnih realističkih slika, izložio i još dva rada, na jednom platnu je postavio iznošene radničke cokule, dok je na drugo platno „okačio“ vezu luka. Izložbu je pratio i katalog sa Kujačićevim manifestom u kome se javno izjašnjava protiv vladajućeg stanja u tadašnjoj likovnoj umetnosti, kritikujući između ostalog i svoj dotadašnji rad. Umetnik se na otvaranju pojavio u plavoj radničkoj košulji i pred publikom pročitao svoj manifest, u kome je proglasio borbu protiv dominantnih buržoaskih koncepcija umetnosti, protiv čiste umetnosti, protiv uzdizanja umetničke ličnosti, "protiv tradicije", "večne lepote", "individualističke misli", a za "čovečansku misao", "poeziju napretka", za "kolektivnu umetnost

pravde". Kujačićev gest, koliko god bio radikalna tadašnja kulturna scena Beograda, ne bi bio za nas toliko značajan da nije adresirao probleme tadašnjeg „intelektualnog proletarijata“ kojem je i sam pripadao. Likovni umetnici sredinom tridesetih godina žive u izuzetno teškim uslovima, država nema sistem podrške koji bi donekle ublažio teško materijalno stanje u kojem se nalaze. Isto tako ne postoji državna infrastruktura koja bi podržala umetničku produkciju, dok ateljee ima jako mali broj umetnika. Kujačić nije ostao usamljen u ovom protestu; zajedno sa drugim kolegama on formira grupu "Život" koja razvija kritiku buržoaskih koncepta umetnosti i koja se organizuje u solidarnu borbu za bolji materijalni položaj zajedno sa drugim angažovanim društvenim grupama.

UTVRĐUJE SE akontaciono zaduženje doprinosa za socijalno osiguranje za period od 01/01/2013 do 31/12/2013. godine			
OBVEZNIKU:	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
DELATNOST:	Samostalni umetnik		
UMETNIČKO UDRUŽENJE:	ULUS SA STANOM:		
Tromesečje	Osnovica doprinosa za socijalno osiguranje	Doprinos za PIO	Doprinos za zdravstvo 12.3%
Januar-mart	63648.00	14002.56	7828.71
April-jun	63648.00	14454.26	7828.71
Jul-septembar	63648.00	15275.52	7828.71
Oktobar-decembar	63648.00	15275.52	7828.71
Ukupna akontaciona obaveza za PIO za period od 01/01/2013 do 31/12/2013. godine iznosi 59007.86 dinara.			

ZAHTEVI SAMOSTALNIH UMETNIKA ULUS-a

- izmenu Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (član 64a) i njegovo usklađivanje sa Zakonom o kulturi, na predlog reprezentativnih udruženja i po hitnoj proceduri kako bi se sprečila zloupotreba kolizije zakonskih rešenja.
- od Ministarstva kulture da primenjuje Zakon o kulturi u delu koji je nesporan, posebno odredbe u vezi sa utvrđivanjem statusa istaknutog umetnika i stručnjaka u kulturi.
- hitno pristupanje izmeni Zakona o kulturi, posebno onih koji se odnose na uvrđivanje statusa samostalnog umetnika kako bi se otklonio pravni vakum koji je nastao nedonošenjem podzakonskih akata.
- promenu osnovice plaćanja doprinosa kada je plaća lokalna samouprava, autonomna pokrajina ili republika, jer najniža osnovica - 35% prosečne zarade u Republici - ne može biti prihvatljiva za stvaraoc koji ispunjavaju predviđene uslove za ispunjavanje statusa, stvarajući najkvalitetnije programe u kulturi koji su od opšteg interesa.
- da Grad Beograd pod hitno uplati zaostale doprinose, kao i da nastavi da redovno, u zakonskom roku, uplaćuje doprinose samostalnim umetnicima.
- da Grad Beograd reši problem koji je sam stvorio, odnosno da plati zatezne kamate samostalnim umetnicima, nastale zbog kašnjenja sa uplatom doprinosa.
- da Ministarstvo zdravlja omogući overu zdravstvenih knjižica svim samostalnim umetnicima bez obzira na kašnjenje uplata.
- da poreska uprava omogući samostalnim umetnicima da ostanu u programu za regulisanje starih dugova, jer do kašnjenja u redovnim uplatama nije došlo njihovom krivicom.
- da fond PIO omogući odlazak u penziju samostalnim umetnicima koji su stekli to pravo, a da potraživanje na osnovu kašnjenja sa uplatama lokalnih samouprava naplate od lokalnih samouprava.
- da sve lokalne samouprave počnu da izvršavaju svoju zakonsku obavezu i regulišu plaćanje doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje samostalnim umetnicima.
- da se formira međuresorno telo od predstavnika lokalnih samouprava i poreske uprave nadležno da rešava sporne slučajeve koji se tiču samostalnih umetnika.

U Beogradu, 19.11.2013.

ZIDNE NOVINE, izdavač: Udruženje KURS, www.udruzenjekurs.org
Redakcija: KURS (Miloš Miletić, Mirjana Radovanović), Kontekst kolektiv (Vida Knežević, Marko Miletić)

Ovaj broj je realizovan u sklopu projekta "Kultura u protestu" Asocijacije NKSS, finansirano od strane Fonda za otvoreno društvo.

MOTIVI BOJKOTA "CVIJETA ZUZORIĆ" 1936. GODINE - ZAHTEVI UMETNIKA

"Ekonomski položaj umetnika biva iz godine u godinu sve gori. Sve teže stanje, sve oštrija materijalna beda umetnika i sve očiglednije prepuštanje umetnika sebi samima onemogućuju iskrene napore umetnika na polju kulturnog rada."

VII JESENJA IZLOŽBA 1934. GODINE I VII PROLEĆNA 1935. GODINE

Na VII Jesenu izložbu bilo je poslato 280 slika, grafika, akvarela i skulptura, od kojih je primljeno 156 radova od 56 umetnika. Na toj izložbi koja traje mesec dana prodato je 7 radova za 11 000 dinara, od kojih "Cvijeta" uzima 10%, te su umetnici zaradili za mesec dana 9 900 dinara - bruto, dok je 49 umetnika izlagača vratilo 149 radova u atelje. Ako uzmemo da svaki izloženi rad košta umetnika prosečno 500 dinara, izlazi da su umetnici uložili u proizvodnju svoje robe 70 000 dinara, odnosno svaki pojedini 1 240 dinara, prema prosečnoj zaradi bio je, dakle, svaki umetnik u gubitku 1070 dinara.

Evo bilansa VII Proletnje, na kojoj je prodato 30 radova od 25 umetnika sa 166 000 dinara (73 umetnika vratilo su u atelje 230 radova bez prebijene pare!). Prosečna prodaja bila je, dakle, 1 600 dinara bruto na svakoga. Dodamo li od VII Jesenje 177 dinara, izlazi da je prosečna zarada svakog umetnika bila 1 777 dinara bruto, odnosno 148 dinara mesečno u 1934/35. godini. Iz te sume slikar treba da kupi platno, boje (12 - 36 din. tuba), ramove; vajar materijal (gips, kamen, drvo, bronzu); da imaju stan, hranu i odelo!

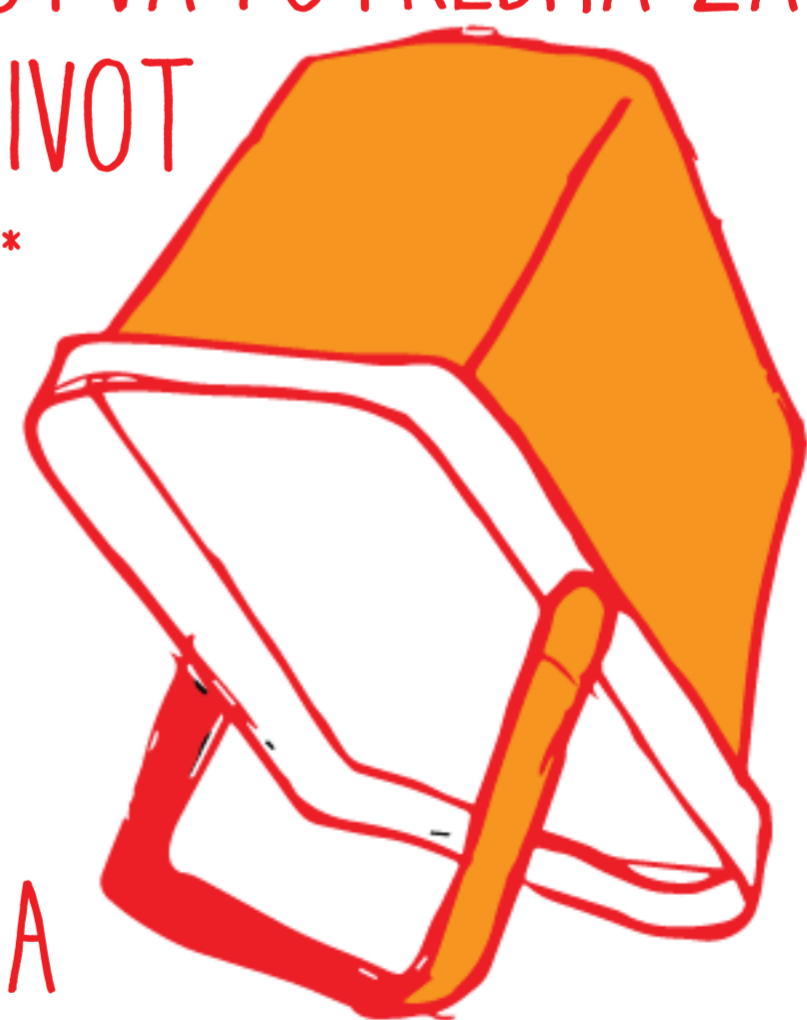
Da li ste znali?

Da je grupa "nezavisnih" umetnika 1936. godine pokrenula bojkot privatnog udruženja "Cvijeta Zuzorić"?

Grupa "nezavisnih" likovnih umetnika 1936. godine je pozvala na bojkot privatnog udruženja "Cvijeta Zuzorić", upravo onog mesta u kojem je Mirko Kujačić četiri godine ranije pročitao svoj manifest. "Cvijeta Zuzorić" je u tom periodu bila gotovo jedina potpora koja je umetnicima bila dostupna; ovo privatno udruženje je umetnicima odobralo novčane pozajmice kako bi preživeli ili eventualno uložili nešto u produkciju svojih radova, dok je istovremeno profitiralo od eksploatacije njihovog rada. Umetnici koji su pokrenuli bojkot u svom protestnom pismu su tada između ostalog naglasili: „Pogrešnim tumačenjem umetnikovog rada kod nas, stvorilo se netačno uverenje da je umetnik biće van društvenog procesa rad i društvenih ekonomskih odnosa. Međutim, neosporno je da je rad umetnika uslovljen ekonomskim odnosima društva. Čak i oni koji su

tvrdili i uveravali da se iz bede „rađa genije“, ako se malo nadnesu nad stvarnost, i ako nisu profesionalni iluzionisti, morali bi videti jasno da umetnik ima sve ljudske bitnosti - da jede, da radi, da živi.“ Dalje u tekstu "bojkotaši" su izneli veoma jasne ekonomske računice koje su bile razlog njihovom protestu, cenu iznajmljivanja prostora za organizovanje izložbi, cenu ulaznica i procenat koji je odlazio njima a koji paviljonu, procenat koji su dobijali od prodatih radova, itd. Istovremeno su počeli sa samostalnim organizovanjem svojih izložbi na kojima su ulaznice naplaćivali duplo jeftinije a prikupljeni novac su ulagali u zajednički solidarni fond. Već tokom prve izložbe su sproveli jednu anketu kojom su pozvali i publiku na razmišljanje o materijalnom položaju umetnika ali i njihovom mestu u društvenoj proizvodnji. Direktna posledica ovog protesta je i činjenica da je ova grupa umetnika preuzela kontrolu nad esnafskim udruženjem likovnih umetnika koje su zatim približili radničkim i studentskim pokretima sa kojima će zajednički učestvovati u revoluciji. Udruženje likovnih umetnika postoji još uvek i još uvek predstavlja jedinu organizaciju koja umetnicima obezbeđuje osnovnu socijalnu i materijalnu zaštitu.

>PROSEČNA MESEČNA ZARADA
LIKOVNIH UMETNIKA 1935. GOD 148 DIN.*
>MINIMALNA SREDSTVA POTREBNA ZA
MESEC DANA ZA ŽIVOT
POJEDINCA 716 DIN.**

SEPTEMBAR 2013:

>PROSEČNA ZARADA
U SEKTORU UMETNOSTI 38.140 DIN.***
>VREDNOST POTROŠAČKE KORPE
64.819 DIN.****

* Motivi bojkota "Cvijeta Zuzorić" - zahtevi umetnika, Beograd 1936. I ** "Život na ivici; Stanovanje sirotinje u Beogradu 1919-1941", Zlata Vuksanović-Macura, Orionart, Beograd, 2012.

*** Republički zavod za statistiku.

**** Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.

ZA POEZIJU NAPRETKA;
ZA ZDRAVOG ZNOJAVOG ČOVEKA;
ZA NEDOGLEDNU KOLEKTIVNU DISCIPLINU;
ZA BORBU PROTIV OSVEŠTANIH IDEALA;
PROTIV TRADICIJE;
PROTIV "VEČNE LEPOTE";
PROTIV INDIVIDUALISTIČKE MISLI;
PROTIV ČISTE UMETNOSTI.*